

Motion till riksdagen 2025/26:2883

av **Marléne Lund Kopparklint (M)**

Djurfri forskning och ansvarsfull antibiotikaanvändning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om Sverige i EU ska verka för systematisk uppföljning av förordningen om veterinärmedicinska läkemedel och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att integrera arbetet mot antibiotikaresistens inom djurhållningen tydligare i svensk beredskap och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att ta fram en nationell strategi för djurfri forskning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har i decennier legat i framkant med ett gott djurskydd och låg antibiotikaanvändning i djurhållningen. Detta har bidragit till friskare djur, lägre risk för spridning av resistenta bakterier och ökat konsumentförtroende. Samtidigt beräknar EU:s smittskyddsmyndighet att 25 000 människor i Europa dör årligen på grund av multiresistenta bakterier. Om inte fler länder tar efter Sveriges modell riskerar resistens att bli en av vår tids största folkhälsokriser.

Regeringen har i propositionen Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård (Prop. 2024/25:57) föreslagit att djurvårdare ska omfattas av behörighetsreglering och att tillsynen av djurens sjukvård stärks. Det är viktiga steg för att höja kvalitet och säkerhet i djurvården. Men propositionen berör inte i tillräcklig grad två avgörande frågor: djurfri forskning och uppföljningen av EU:s antibiotikaregler.

Djurfri forskning.

EU:s djurförsöksdirektiv (2010/63/EU) slår fast att djurförsök ska ersättas när alternativ finns. Nederländerna har redan antagit en nationell strategi för att ersätta djurförsök med alternativa metoder senast 2025. Sverige saknar en sådan strategi.

Moderna metoder – exempelvis cellkulturer, organ-på-chip och avancerade beräkningsmodeller – kan ge snabbare resultat, korta vägen till nya läkemedel och minska kostnaderna, samtidigt som djur lidande undviks. Det är hög tid att Sverige tar fram en nationell plan för att bli ledande inom djurfri forskning.

Systematisk uppföljning av antibiotikaanvändning.

EU:s nya förordning om veterinärmedicinska läkemedel skärper reglerna för antibiotikaanvändning i djurhållning. Men utan konsekvent uppföljning finns risk att reglerna efterlevs olika mellan medlemsländerna. Det undergräver både folkhälsan och konkurrensen för svenska bönder. Sverige bör driva på i EU för att säkerställa enhetlig tillämpning och pålitlig statistik.

Antibiotikaresistens som beredskapsfråga.

Coronapandemin visade hur snabbt internationella leveranskedjor kan brista. Samma risk gäller antibiotika och veterinärmedicinska läkemedel. Försörjningstrygghet och låg användning måste ses som en del av Sveriges krisberedskap.

Proposition 2024/25:57 stärker kvaliteten i djursjukvården, men lämnar dessa tre viktiga frågor utanför. Genom att anta en strategi för djurfri forskning, säkerställa efterlevnad av EU:s antibiotikaregler och integrera antibiotikaresistens i beredskapen kan Sverige fortsätta vara en global förebild.

Marléne Lund Kopparklint (M)